

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

4. De potestate Rom. Pontificis in ijs, quæ sidei sunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

CAP. IV.

De potestate Romani Pontificis in his, quæ Fidei sunt.

Primo quæritur, An sit Romani Pontificis definire quæ Fidei sunt? Respondeo, cum S. Thoma *secunda secundæ, qu. 1. art. 10.* Ad summum Pontificem pertinere, ea quæ sunt fidei definire, ut ab omnibus in concussa fide teneantur. Ad eum enim maiores, & difficiliore ecclesiæ quæstiones, & controuersie referuntur, ut habetur in *e. Oppressus 2. q. 6.* Deinde Christus Dominus *Luc. 22.* dixit Petro, quem summum Pontificem constituit: *Ego pro te rogavi Patre, ut non deficiat fides tua: tum etiam quæ definitionem Fidei Romani Pontificis auctoritate positam, tota ecclesiæ sequi debet, ut ait S. Tho. ibid. at si Romanus Pontifex res Fidei definiendo posset errare, posset ecclesiæ in credendo labi, & decipi. at ecclesiæ est columna, & fundamentum veritatis. Vnde Nicolaus, ut habetur in *ca. Omnes, dist. 22.* loquens de Priuilegio ecclesiæ Romanæ diuinitus dato, ait: *Qui autem Romana ecclesiæ priuilegium ab ipso summo omnium ecclesiarum capite tradidimus auferri conatur, hic proculdubio in hæresim labitur. Et est dicendum Hæreticus, fidem quippe violat, qui aduersus illam agit, quæ est mater Fidei. Et illi contumax inuenitur, qui eam cunctis ecclesiis prætulisse cognoscitur.* Et capitulo *Generali, vigesima quinta quæstione prima* Adrianus Papa: *Generali, inquit, decreto censuimus, et constituimus, ut execrandum anathema sit, et velut præcurator Fidei Catholica semper apud Deum reus existat, quicumque Regum, seu episcoporum, vel potentum principum Romanorum Pontificum decretorum censuram iniquam crediderit, vel permisit violandam. Et cap. Præcipis, distinctione duodecima, ex Gregorio Papa i. ceteris. Præcipis Apostolicis non dicitur superbia resistatur, sed per obedientiam, quæ à Sancta Romana ecclesiæ, & Apostolica auctoritate in se sunt, saluati ferè implentur: Si eiusdem Sanctæ Dei ecclesiæ, quæ est caput vestrum, communionem habere desideratis. Non enim aliqui a præsentis in sessione præcipimus: sed illa, quæ omnium videntur indulta, firmamus, cum nulli dubium sit, quod non solum Pontificali accusario, sed omni Sanctæ Romana ecclesiæ, & Religionis relictæ ad Sedem Apostolicam, quæ ad caput omnium ecclesiarum debuit referri, & inde normam assumere, vnde sumptis exordium, ut caput institutionis violatur omnium: cuius auctoritas in sanctionem omnes teneant Sacerdotes, qui noluerint ab Apostolica Petra super quam Christus vniuersalem fundauit ecclesiam, soliditate conuelli. Si quis hæc Apostolica sedis præcepta non obseruauerit, percepti honoris ipsi hostis non dubitetur. Et in cap. Ita Dominus distinctione decimana. Leo Papa ait: *In Beatissimo Petro omnium Apostolorum summo principaliter suum munus, & potestatem Christus collocauit, ut ab ipso, quasi à quodam capite donatus esset in corpus omne diffunderet, ut exortem intelligeret se diuini ministerij esse, qui ausus fuisset à Petri soliditate recedere. & paulo inferius: Verum hæc petra sanctissimam firmitatem, Deo, ut diximus, adificata, et constructa, nimis vana impia præsumptione violare, quisquis ausu potestatem tentare fringere.***

Secundo quæritur, An possit Romanus Pontifex Symbolo Fidei aliquid addere? Ratio dubitandi est, quia in concilio Ephalino primo *Can. septimo*, id prohibetur: nam perfectio, & recitatio Nicænæ fidei Symbolo, decreuit Sancta Synodus aliam fidem nulli licere profertre, vel confectere, vel componere, præter eam, quæ definita est à Sanctis Patribus in Nicæno Concilio congregatis: & anathematis pœna constituitur in eos, qui aliud Fidei Symbolum ediderint, considerauerint, vel aliquid addiderint, vel detraxerint Symbolo Fidei. *Si episcopus sit, inquit, ei episcopatus abrogetur, & si depositus: si clericus, excommunicatur ad Clero: si laicus, diuine execrationibus percellatur.* Respondeo, cum Sancto Thoma, *secunda secundæ, quæstione prima, articulo decimo, ad secundum*: In concilio interdictum esse cuiuslibet priuato aliud Fidei Symbolum edere, quia non est priuatorum hominum definire, quæ Fidei sunt. At vero Romanus Pontifex, qui toti ecclesiæ præest, quæuis non possit nouum Fidei Symbolum contrarium Nicæno Symbolo edere, us tamen, & potestatem habet edendi, nouum Symbolum, explicando, & declarando Symbolum Fidei ante iam constitum. Et quando concilium prohibet ne aliquid addatur, intelligitur, quod sit contrarium Fidei. Sic enim ait Sanctus Thomas loco citato: *Qualibet Synodus aliquid clarius, & explicatius definit, quæ esset in priori Synodo traditum. Quare idem S. Doctor eodem quæsti. art. septimo ostendit articulos Fidei, quod atinet ad eorum substantiam, additionem non recepisse cursu, & lapsu temporis, sed planitiam, & elatiorem explanationem. Quod enim vno tempore explicite non credebatur, alio subsequenti tempore explicite creditur. ecclesiæ enim ob nouas hæreses, siue in Fide errores, sententia Fidei explicata tradere consuevit. Et si igitur Romani Pontificis interpretari, explicare, & declarare quæ Fidei sunt, hoc est verum, & certum in rebus Fidei sensum, & intelligentiam tradere.*

Tertio quæritur, An possit Romanus Pontifex in rebus Fidei errare. cum aliquid definit tanquam summus totius ecclesiæ Præfectus, & Pastor? Canus *lib. 6. de locis Theologi. cap. 1. ad finem* ait, fuisse Parisiensem Doctorum sententiam, labi, & errare posse Sic, inquit, *senioris Gerson, Aimanus, Eandem sententiam sequitur, ait, Adrian. in quarto, de Sacramen. Confirmat. quæstione vltima. Et Waldensis, inquit, idem videtur sentire lib. 2. doctrinæ fidei antiqua. cap. 19. tamen in lib. de sacramental. doctrina. decima. longe aliter sentit. Gratian. quoque dist. 19. §. hoc autem intelligendum est, eisdem opinioni videtur assentiri: nec ab hac, ut appareret, alienus est Turres ab libro quarto, parte secunda, capitulo vigesimo sexto. quamuis libro secundo, c. 109. & 11. contrariam sententiam tenuerit, & defenderit: nec ab hac ab-*

horret Alphonsus de Castro, aduersus hæreses. primo capitulo 2. 4. & 8. Ex his tamen quæ tradidit Sanctus Thomas *secunda secundæ, quæsti. prima art. 10.* manifesto colligitur, non posse Romanum Pontificem errare, cum in re Fidei definit, Tum quia *Luc. 22.* dixit Dominus: *Ego pro te rogavi Patre, ut non deficiat fides tua: tum etiam quæ definitionem Fidei Romani Pontificis auctoritate positam, tota ecclesiæ sequi debet, ut ait S. Tho. ibid. at si Romanus Pontifex res Fidei definiendo posset errare, posset ecclesiæ in credendo labi, & decipi. at ecclesiæ est columna, & fundamentum veritatis. Vnde Nicolaus, ut habetur in *ca. Omnes, dist. 22.* loquens de Priuilegio ecclesiæ Romanæ diuinitus dato, ait: *Qui autem Romana ecclesiæ priuilegium ab ipso summo omnium ecclesiarum capite tradidimus auferri conatur, hic proculdubio in hæresim labitur. Et est dicendum Hæreticus, fidem quippe violat, qui aduersus illam agit, quæ est mater Fidei. Et illi contumax inuenitur, qui eam cunctis ecclesiis prætulisse cognoscitur.* Et capitulo *Generali, vigesima quinta quæstione prima* Adrianus Papa: *Generali, inquit, decreto censuimus, et constituimus, ut execrandum anathema sit, et velut præcurator Fidei Catholica semper apud Deum reus existat, quicumque Regum, seu episcoporum, vel potentum principum Romanorum Pontificum decretorum censuram iniquam crediderit, vel permisit violandam. Et cap. Præcipis, distinctione duodecima, ex Gregorio Papa i. ceteris. Præcipis Apostolicis non dicitur superbia resistatur, sed per obedientiam, quæ à Sancta Romana ecclesiæ, & Apostolica auctoritate in se sunt, saluati ferè implentur: Si eiusdem Sanctæ Dei ecclesiæ, quæ est caput vestrum, communionem habere desideratis. Non enim aliqui a præsentis in sessione præcipimus: sed illa, quæ omnium videntur indulta, firmamus, cum nulli dubium sit, quod non solum Pontificali accusario, sed omni Sanctæ Romana ecclesiæ, & Religionis relictæ ad Sedem Apostolicam, quæ ad caput omnium ecclesiarum debuit referri, & inde normam assumere, vnde sumptis exordium, ut caput institutionis violatur omnium: cuius auctoritas in sanctionem omnes teneant Sacerdotes, qui noluerint ab Apostolica Petra super quam Christus vniuersalem fundauit ecclesiam, soliditate conuelli. Si quis hæc Apostolica sedis præcepta non obseruauerit, percepti honoris ipsi hostis non dubitetur. Et in cap. Ita Dominus distinctione decimana. Leo Papa ait: *In Beatissimo Petro omnium Apostolorum summo principaliter suum munus, & potestatem Christus collocauit, ut ab ipso, quasi à quodam capite donatus esset in corpus omne diffunderet, ut exortem intelligeret se diuini ministerij esse, qui ausus fuisset à Petri soliditate recedere. & paulo inferius: Verum hæc petra sanctissimam firmitatem, Deo, ut diximus, adificata, et constructa, nimis vana impia præsumptione violare, quisquis ausu potestatem tentare fringere.***

Item, in concilio Complutensi Sixti Quarti auctoritate confirmato condemnatus est Petrus Oxomensis, tanquam hæreticus, quod asseruisset ecclesiam Vrbis Romæ in fide errare posse: quem errorem, tanquam hæreticam damnauit idem Sixtus Quartus, in consuetudine aduersus Petrum Oxomensis edita: vnde coactus est ille sententiam suam in hunc modum retractare: *Consensio Sanctæ Matris ecclesiæ Romanæ, & Sedis Apostolicæ, & ore, ac corde confiteor illum me suam tenere, quam Dominus Sixtus Papa auctoritate Apostolica, & Evangelica tenet. Et omnes qui contra hanc fidem venerint, dignos æternæ damnationis promeritis. Et Martinus Quintus in concilio Constantiensi ad finem sic ait: Sacro approbante Concilio, mandamus Archiepiscopis, episcopis, &c. ut qui de Sacramento corporis, & sanguinis Domini, & Baptismate, seu peccatorum confessione poenitentia peccatis inuentione, vel reliquis ecclesiæ Sacramentis, seu Fidei articulis aliter sentiat, ac doceat, quam sacrosancta Romana ecclesiæ docet, & obseruat, eum tanquam hæreticum iudicet.*

Contra hæc, quæ diximus, quidam obijciunt. Primo, Ioannes 22. publice docuit, Sanctorum huiusmodi animas corporibus solutas, & ex hac vita migrantes non videre glorie Deum, vique ad vltimum generalis iudicii diem: & cauit, ne Parisiis honorificum Theologiæ gradum

quicumque conlaqueretur, nisi prius in hanc sententiam iurasset.

Secundum est, tempore Ioannis 22. magnam fuisse in Ecclesiâ hanc, & controvērsiam inter Ludouicum Bauarum, qui Imperium Romanorum sibi usurpare summa ope contendit, & inter ipsum Pontificem. Nam Romanorum Reges duo creati fuerant, quibus ad arma concurrentibus, atrox in Bauaria commissum est praelium, victoriam obtinente Ludouico. Captus est aduersarius Federicus, & in custodia coniectus: quem tandem ea lege Ludouicus dimisit, ne ille in Germania, dum ipse Ludouicus viuere, Romanorum Regis iura, & titulos retineret.

Pontifex Ioannes 22. ex vrbe Auenione per Legatum in Italiam missum præcepit Ludouico, vt Imperij ditione excederet, quod legitimus Imperator, nõ esset, vt pote à Pontifice Romano nondum confirmatus. Eo responso irritus Ludouicus, Vicecomitibus Medioianensibus sententia excommunicationis obstrictis, auxilium, inuito Pontifice, præstitit. Quod agere ferens Pontifex, Auenione in publico Consultorio anno sal. 1323. 8. Ides Octobris, eum Anathemate percussit, quod munus Imperatorum, antequam id sibi ecclesia concessisset, præter Canones, & iura exercuisset, trimum mensum spatium ei assignauit, quo Imperij iura deponeret, & coram Pontifice adesset, causam dicturus, quod Hæreticis ecclesiæ hostibus fuisset. Ludouicus à Pontifice ad Generale Concilium provocauit.

Pontifex renouatis censuris, Crucem contra illum: prædicare iussit, Crucem signatis indulgentias concessit: ipsum Ludouicum Imperij titulis, & Ducatu Bauariæ tanquam ecclesiæ hostem, Hæreticum, & Hæreticorum fautorem priuauit. Ludouicus, habito Getmanorum procerum Conuentu, Pontificis censuras publice neglexit, asserens, eum non esse legitimum Pontificem, & ideo ad Concilium Generale Romæ celebrandum, & ad verum Christi Vicarium futurum appellauit. Hinc factum est, vt ipse Ludouicus Bauarus Simonæ, & aliorum criminum, & triginta sex hæreticorum notam salto Ioanni Papæ obiecerit: quare omnis ecclesia turbata marime est, alijs Ludouico Imperatori fauentibus, & Ioannem 22. Hæreticum esse proclamantibus: alijs Ioanni Papæ adherentibus, ac patrocinantibus. Ioannes Papa Auenione eam questionem mouit: An Sanctorum hominum animæ ex hoc seculo Deum peccata anteresurrectionem corporum videant? quod ipse negare videbatur, affirmans eas non nisi post generale iudicium Deum clare visuras, & de damnatorum hominum pœnis disputabat, assensu eorum supplicia ante generale iudicium imperfecta esse, post vero futura esse longe atrociora.

Hanc sententiam multis rationibus, & Sanctorum patrum testimonij comprobare nitentur. Sed ea sententia tanquam omnino falsa, & errorem in fide continens, à maioribus Cardinalibus, ac Theologorum parte damnabatur.

Ob eam rem ipse omnibus Theologis præcepit, vt quid de ea sentirent, diligenter inquirerent, sibi que indicarent, affirmans se nihil nisi disputandi gratia dicere, aut dixisse, & nihil adhuc se de ea questione definitur ex verbis tamen ipsius intelligebatur, eum sentire, Sanctos homines in celo Deum clare non certere antevitium Iudicij diem: de qua re à Franciæ, & Sicilia Regibus benigne admonitus est, vt ab ea questione desisteret, quod munus Pontificum non esset, questiones suspectas, aut alienas à Fide Catholica mouere, sed veras definire, hæreticas, & falsa dogmata condemnare. Tantorum Regum monitis læti Cardinales, Pontifici suadebant, vt eam questionem omnino dimitteret: quæ nihilominus eum vixit Ioannes 22. agitata est. Tandem cum ægroraret, & morti vicinum se esse cognosceret conuocatis Car-

dinalibus, suam sententiam reuocauit, ne cum hæretis suspitione moreretur, affirmans beatorum hominum animas corporibus solutas Deum clare intueri, & se tum quidquid de hac sententia, tum de alijs disputando dixisset, Ecclesiæ, suorum iucessorum iudicio, ac definitioni relinquere.

Hæc est vera historiarum narratio de prædicta Ioannis 22. sententia: qui nihil vnquam definiuit quidquid dixit, disputando dixit, & in morte se ecclesiæ, & successorum iudicio, & sententiæ submisit: Cætera Ludouicus Bauarus, & qui eius partes sectabantur, falso in vulgus sparsisse dicuntur.

Secundo obijcitur: Cælest. III. definiuit matrimonium dissolui, cum alter conjugum in hæresim labitur, vel ad Gentilium errorem transt. Nam Innoc. III. in c. *Quanto de Divori.* ait, sic sensisse prædecessorem suum: vbi Glossa, & Host. dicunt fuisse Cælestinum III. & eius decretalem Epistolam olim fuisse contentam in corpore iuris, *Tit. De Conuersione Infidelium.* Respondeo nihil vnquam de ea re Cælestinum definiisse. Nam Inno. III. verba sic habent. *Licet quidam prædecessor noster se fuisse aliter videntur, sensisse dixit, non definiisse.* Et ipse Inno. III. ait, *si vero aliter fidelium conjugum, vel labatur in hæresim, vel transeat ad Gentilitatis errorem, non credimus, quod in hoc casu is, qui relinquitur, viuente altero possit ad secundas nuptias conuolare.* Si obijcias: Epistolam decretalem Cælest. III. vbi testantur Glossa & Host. fuisse olim in scriptis in corpore iuris. *Tit. De conuersione Infidelium.* Respondeo, nihil hoc argumento probari: nec enim consequens est, si aliquid in corpore iuris continetur, vt eo ipso sit à Pontifice definitum: multa enim in corpore iuris habentur, quæ Pontifices non definiunt, sed dicunt suam sententiam tantummodo referentes.

Tertio obijcitur: Alexander III. in c. *Licet, de Sponsa daturum* ait, quosdam suos prædecessores iudicasse, si post matrimonium per verba presentis temporis contractum, nondum tamen consummatum, secundum matrimonium contrahatur & consummetur, primum dirimi, secundum valere. At enim hæc sententia, sine dubio in fide, & moribus errorem continet manifestum. Respondeo Alexandrum III. in c. *Licet*, citatum, non dicere, suos quosdam prædecessores definiisse, sed iudicasse: & iudicare, idem est quod sentire, non definire.

Quarto obijcitur: Nicolaus ad consulta Bulgarorum *ut habetur in cap. A quodam Iudæo, De consecratione, distinct. 4.* definit, si in nomine Christi al. quis baptizetur, non debere iterum baptizari. Quod est dicere, Baptismum in nomine Christi ministratum, ratum esse, ac firmum. At Pelagius Papa in *Epist. ad Gaudentium Episcopum, ut refertur in ca. Mulet. & ca. Si reuera, de consecratione distinctione quarta,* & Zacharias Papa *cap. In synodo de consecratione distinctione quarta,* contrarium omnino definiunt: ergo aut Nicolaus, aut Pelagius, & Zacharias errarunt. duo enim contraria vera esse non possunt. Respondeo, Nicolaum respondisse ad questionem sibi propositam. An baptizatus à Pagano, vel Iudæo, verum Baptismi Sacramentum suscepisset, vere baptizatum fuisse, si in nomine Christi baptizatus fuit baptismum Christi. Non igitur definiuit, valere baptismum nomine Christi datum, sed ratum esse baptismum, siue à Pagano, siue à Iudæo collatum; dummodò is Pagano, vel Iudæo baptizauerit baptismum Christi, non baptismum Ioannis, vel alicuius alterius. Et id eo rationem reddidit Nicolaus, *Quia baptismus, inquit, non est illorum, qui baptizant, sed Christi, cuius auctoritate institutus est Baptismus, & cuius virtutem habet.*

Dices, Ibi Nicolaus sic ait: *Hi profecto si in nomine Sancti Trinitatis, vel tantum in nomine Christi, sicut in Actibus Apostolorum legitur, baptizati sunt (vnum quippe idemque est, ut Sanctus Ambrosius exponit) rebaptizari non debent.* Ego significat Nicolaus, Baptismum valere, si in nomine Christi tantum detur; quod probat auctoritate Ambro-

si: at Sanctus Ambrosius sensit baptismum posse conferri solum in nomine Christi. Respondeo, in primis, quod Nicolaus ait, vere baptizatos esse, qui in nomine Sanctæ Trinitatis baptisma susceperunt, nomine Sanctæ Trinitatis intelligi, ut recte Glossa annotauit, nomen trium personarum diuinarum expressum. Quod vero dixit, (vel tantum nomine Christi, sicut in Actibus Apostolorum legitur) significat baptismum valere virtute Christi datum, sicut valebat, cum Apostoli baptizabant in nomine Christi, hoc est, cum conferebant baptismum Christi auctoritate institutum, & eius virtute vim habentem.

Quinto obijcitur: Alexander III. cap. Cum esset, de Testamento. definit: alienum esse, & à generali Ecclesiæ consuetudine, & à diuina Lege, & Sanctorum Patrum institutis, ut testamenta nisi quinque, vel septem testium fuerint subscriptione firmata, penitus rescindantur. Sed civilis lex, quæ septem, vel plurium testium subscriptionem requirit, est vsu, & consuetudine recepta: ergo falsus est Alexander III. cum dixit, hanc diuinæ legi contrariam, quæ reuera contraria non est, cum sit generali consuetudine comprobata. Respondeo, nihil esse difficultatis in hoc argumento diluendo, quoniam solum significat legem humanam in testamentis plures, quam duos, vel tres testes postulantem esse contrariam diuinæ legi, nimirum veteri Iudiciali, quæ ait: In ore duorum, vel trium testium sit omne verbum: quam legem Iudicalem, quamuis morte Christi sublata, voluit Innocentius III. in locis temporalibus Ecclesiæ iurisdictioni subiectis seruari in testamentis.

Quod autem dixit, alienum esse à Patrum institutis, ut plures testes, quam duo, vel tres in testamentis requirantur, intelligi, esse alienum à Iure Canonico, & Generali Ecclesiæ consuetudine, quæ in testamentis Clericorum vel Ecclesiarum, & piarum causarum gratia factis, duorum, vel trium subscriptione contenta est.

Sexto obijcitur: Innocentius I. in Epistola ad Rufum, & Eugenium, cap. 1. sic ait: Qui viduus acceperunt uxores, ad summum Sacerdotium agnosimus peruenisse: quod contra legem esse præcepta, nullus ignorat; cum Moyses clamitet, uxorem virginem Sacerdos accipiat. Contra quod præceptum, diuina auctoritate subnixum, nulla defensione opponitur, nisi vestra consuetudo, quæ ex ignorantia profecta est. In cuius verbis videtur error inesse, quoniam veterem legem Christi morte abrogatam, dicit esse modo seruandam, nec contra eam defensionem ullam esse opponendam. Respondeo, Romanos Pontifices aliquas diuinas leges ad veterem Hebræorum populum diuinitus latas, voluisse etiam nunc in Ecclesia seruari, non quod vim ullam post Christi mortem haberent, sed quod essent vtilis in Ecclesia, sicut olim in vetere populo. Sunt enim leges Iudiciales ad bonam Reipublicæ administrationem commodæ, atque salutares.

Septimo Innocentius III. in cap. Per venerabilem. Qui filij sint legitimi, cum quandam legem Deuteronomij retulisset. Sane, inquit, cum Deuteronomium, secunda lex, interpretetur, ex vi vocabuli comprobatur, ut quod ibi decernitur, in nouo Testamento debeat obseruari. at in Fide error est dicere, veteris legis decreta Iudicialia, debere in Evangelica Christi Ecclesia custodiri. Respondeo, Quemadmodum dixi in responsione ad quintum argumentum, voluisse Pontifices, ut Iudiciales aliquot veteris Synagoga leges in ecclesia seruari, non quod non essent abolitæ Christi morte, sed quod vtilis quoque esse illæ viderentur, ad Christiani populi gubernationem. Vnde cum Innocentius III. ait: Ex vi vocabuli (Deuteronomij) comprobatur, ut quod ibi decernitur, in nouo Testamento debeat obseruari: significat obseruari non debere ex vi veteris legis, sed vi præcepti denuo in Ecclesia Iure Canonico constituti, quia Ecclesia voluit aliquas veteres leges tanquam vtilis, & commodas renouare.

Otauo obijcitur: Gregorius II. in Epistola ad Bonifacium Archiepiscopum, ut refertur in cap. Quod proposuisti. 32. quaestione septima, sic ait: Quod proposuisti: Si mulier infirmi-

tate correpta non valuerit viro debitum reddere, quod eius facias complexus coniugalis? Bonum esset, si sic permaneret, ut abstinentia vacaret: Sed quia hoc magnam est, ille, qui non poterit se continere, nubat: non tamen ei subsidij opem subtrahas, quem infirmus prope dit, non detestabilis culpa excidat. Vbi Gratianus dixit, hanc Gregorij sententiam sacris Canonibus, imo Evangelicæ, & Apostolicæ doctrinæ penitus inueniri aduersam. Nam vir ab uxore, quæ per infirmitatem reddere debitum non potest, secundum Evangelium, discedere nequit, & ad secundas nuptias tranfite. Respondeo, Gratianum in hac re fuisse deceptum, quod putauerit prædictum Gregorij decretum, locum habere in uxore, quæ post matrimonium contractum infirmitate correpta, viro suo debitum reddere non potuit; cum tamen, ut recte Glossa annotat, in cap. De libellis, dist. 20. Gregorius locutus fuerit de ea, quæ ante matrimonium, per infirmitatem inepta erat, & inhabilis ad copulam coniugalem, quæ in Schola Theologorum, & iuris Canonici Interpretum dici solet arcta. hoc enim modo locutus est etiam Gregorius I. in Epistola ad Augustinum Anglorum Episcopum, & refertur in cap. Requisisti 33. quaest. 1. ubi ait: Requisisti de is, qui ob causam frigida natura dicunt, se non posse inuicem operam carni dantes commiseri: iste vero non potest ea vi pro uxore, habeat eam quasi sororem, & tunc quæ ibi leg.

Nono obijcitur: Nicolaus III. in Extrau. Exitus qui seminat, de verbo signis. definit, Abdicationem rerum omnium tum in speciali, tum in communi Christum Dominum verbo, & exemplo docuisse: at Ioan. 22. in Extrau. Cum inter nonnullos eod. tit. decernit esse errorem in Fide dicere, Christum Dominum nihil vnquam proprium habuisse; cum in Evangelio legamus eum loculos habuisse. Quo modo horum duorum Pontificum Constitutiones intelligantur, & concordent, ita ut nihil falsi, vel contrarij contineant, late explicauit in 1. p. Institutionum Moralium lib. 12. c. 24. q. 12.

Decimo obijcitur: Gelasius I. Libellum scripsit contra Eutychem, & Nestorium, de veritate duarum naturarum in vna Christi diuina persona, in quo libro docet, in venerabili altaris Sacramento, facta etiam consecratione, panis & vini substantiam manere. Hoc argumentum obijciunt Lutherani, Ecolampadius, Buccerus, & Caluista, cum suo duce Caluino. Sed vt multis probat Canus de locis Theolog. lib. 6. cap. 7. in responsione ad 9. argu. Libet ille falso tribuitur Gelasio Pontifici: quamquam quinque libros scripsisse legitur Gelasius de duabus in Christo naturis contra Eutychem, & Nestorium, sed non librum illum, vt falso putant Hæretici. Nec nouum est, Pontificum Romanorum nomine adulterinos, & supposititios euulgari. Nam in Synodo 7. Generali A. 6. Iconomachi duos libellos prodiderunt nomine Vigilij Romani Pontificis, sed falso.

Vndecimo obijcitur: Romani Pontifices, vt Gelasius in Conc. 7. o. Episcoporum, quod refertur in cap. Quamuis dist. 21. & Anacletus, ut habetur in cap. Sacrosancta dist. 22. probant Romanam Ecclesiam cæteris esse prælatam in Evangelica voce Domini: Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam: quod quidem falsum est, quod enim Pastor post Petrum à Christo in Ecclesia successus, potestatem Petri ordinariam habeat, & cætera priuilegia Petro concessa, ex Evangelio habetur: quod vero ille, qui mortuo Petro successit, fuerit Romanus Episcopus, è re gesta colligitur, nimirum, quia Petrus in Vrbe decessit, nã si semper Antiochiæ sedisset, vt cepit sine dubio Episcopus Antiochen. ei legitime in summo Pontificatu successisset.

In hoc argumento diluendo, Canus de locis Theolog. lib. 6. cap. 7. in responsione ad 10. argu. multa dicit. Sed breuiter dicendum est, iussu Christi Petrum Apostolum sedem suam, ex vrbe Antiochia Romam transfuisse, & in Vrbe martyrium passum fuisse, ac proinde, ut ostendi superius lib. 4. iure diuino, hoc est, præcepto Christi Domini, & non solum factò Petri, Episcopus Romanus in sum-

mo Pontificatu successit. Quare verissime multi Romani Pontifices dixerunt, Romanam Ecclesiam esse ceteris prelatam illa voce Domini Saluatoris. *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.* nam Christus, qui dixit id, precepit Petro, ut Romam se conferret, in ea mortem Crucis passurus.

CAP. XV.

Nonnulli Romani Pontifices liberantur à nota hæresis, quæ illis impingitur.

Capite superiori disputatum à me est, An Romanus Pontifex, cum res Fidei, tanquam summus ecclesiæ pastor definit, possit errare? Nunc breuiter agam, An Rom. Pontifex, ut priuata quædam persona est, in fide labi, & decipi queat?

Primo queritur, An vnquam vlli Romanorum Pontificum in Fide errauerint? Obijcitur primo loco Marcellinus, qui blanditijs, & promissionibus allectus ab Imperatore Maximiano, duo grana thuris Dijs obtulit; perducus est in templum Vestæ, & Idis: & cum nihil illi carnifices vrgerent, ut thura Dijs adoleret, pœnarum atrocitate perterritus, thus super prunas imposuit; comitabantur Pontificem Vrbanus, Castorius, & Iuuenalis presbyteri. Caius, & Innocentius Diaconi: qui vbi Marcellinum ingredientem in fanum viderunt nondum tamen thus offerentem, eo deserto, ad collegas redierunt, rem tanquam gestam referentes. Interim multi Christiani delabrum ingressi, exploraturi, quid ibi fieret, Marcellinum thus adolentem conspexerunt. Qui tanti sceleris testes interfuerunt, numerantur septuaginta duo. Reuersus ad se Marcellinus, agnouit, & plauit delictum suum. Ea de re Synodus centum octoginta episcoporum, Presbyterorum triginta, & Diaconorum trium, Sinuæ congregata est. Ad quam Marcellinus venit, cilicio indutus, cinere super caput asperso, lachrymis profusus, admitti sceleris grauitatem palam confessus est, nullus eorum in eum sententiam ferre ausus est: sed dixerunt omnes ea ferme ratione Petrum peccasse, ac sendo, peccati sui pœnam huius. Vna voce eundi elamarunt: *Tuo ore iudica causam tuam, non nostram: quoniam ex te iustificaberis: aut ex ore tuo condemnaberis: prima namque Scd. à nemine iudicabitur.* Extant hæc i. *Tomo Conciliorum.* Augustinus de *uenio Baptismo contra Petilianum* cap. 16. *Et lib. 2. contra Iulianum Petilianum.* cap. 92. negat Marcellinum thus adoleuisse. Euseb. *lib. 5. cap. 26.* Marcellini lapsus non narrat, sed tantum martyrium. Theodoretus *lib. 11. capite 3. dicit* Marcellinum magna gloria in Diocletiano, & Maximiano persecutione nobilitatum fuisse. Sed de Marcellini lapsu sententia, quamvis Eusebio, & alijs comperita non fuerit, communi tamē Auctorum consensione creditur, & in antiquis Martyrologijs, etiam Romano habetur, & absque vlla controuersia in Breuiario Romano recipitur, & Epistola Nicolai Papæ ad Michaelem Imperatorem Constantinopolitanum confirmatur. vnde ab ea recedendum non est. Certe Marcellinus Pontifex Pontificatum renouit, nullo alio in eius locum successore: idem pro Pontifice se gessit, & in Pontificatu martyrij palmam consecutus est. Eius peccatum, contra Fidei confessionem fuit, quia Dijs thus adoleuit.

Secundo loco de Liberio Papa dicendum est. In primis Constantius Arrianus Imperator, Romam Eusebium Eunuchum misit, cum muneribus & literis comminatiois ad Liberium Papam, hortatus eum, ut sententia Arrianorum episcoporum, contra Athanasium prolata subseriberet, & cum Arrianis communicaret. Pontifex munera repudiavit: Eunuchus Eusebius in S. Petri Basilicam ea intulit: quod ut rescivit Liberius Papa, dona & Basilica depulit, quare Constantius iratus, ad Præfectum Vrbsis scripsit, ut Liberium dolo captum in castra ad se transferret. Tractus Liberius ad Imperatorem, cum eo collo-

quium habuit magna vsus dicendi libertate. In exilium missus est vsque Beroeam Thraciæ urbem. postea Constantius Imperator, rogantibus Legatis ab episcopis Occidentalibus ad eum missis, ab exilio Liberium reuocauit, quod & antea fuerat pollicitus matronis, & plebi Romanæ. Liberius vero antequam renocaretur ab exilio, blanditijs primum & illecebris delinitus, deinde minis perterritus, tandem tædio exilij, & desiderio suam sedem repetendi, Arrianorum postulatus consensus, videlicet cum Arrianis communicauit, sententiam damnationis in Athanasium ratam habuit. Hæc ita gesta esse, Athanasius in *Epistola ad Solitarium*, & Hilarius in *Epist. ad Constantium*, & Hieronymus de *Scriptoribus ecclesiasticis in Nouato* testatur, & ipse Liberius *tribus Epistolis ad Orientales* scriptis idem profiteatur. Non tamen ob id censendus est hæreticus, etiam si communicauerit cum illis, quorum communionem antea exhorruerat; in fide Catholica permansit, ut testantur Theodoretus *lib. 2. cap. 22.* Basilii *Epist. 74.* Athanasii *oratione 1. contra Arrianos.* Epiphani *hæresi 75.* Socrates *lib. 4. c. 11.* Sozome. *lib. 1. c. 18.* *Et lib. 4. ca. 17.*

Tertio loco est Felix, dictus II. de quo sic habet vera historia: Liberio in exilium missis, Felix Romanæ ecclesiæ archidiaconus, procurantibus Arrianis, & præsertim Acathio Arrianorum Principe, in locum Liberij successus est. Qui cum viuentem Liberio delectus sit, non potuit esse legitimus Rom. Pont. fuit igitur delectus Goepiscopus quasi Liberij Papæ Vicarius. Et ut testantur Hieronymus de *Scripto. eccles. in Achatio*, & Theodor. *lib. 2. c. 10.* Sozome. *lib. 4. c. 10.* Rufin. *lib. 1. c. 22.* Orthodoxus fuit, non Arrianus, sed in Athanasij damnatione ab episcopis Arrianis facta consensus, & cum Arrianis libere communicauit. Tempore Pontificatus Gregorij XIII. cum à Martyrologio expungere Felicem nonnulli contenderent, quod Schismaticus contra Liberium legitimam Pontificem sedisset, veluti diuino miraculo factum est, ut cum in Diaconia Sanctorum Martyrum, Cosmæ & Damiani, quæ est in foro iuxta templum, quod dicitur Pacis, constituta, quidam clam altare vnum à dextris positum suffoderent, ut thesaurum inuenirent, quod acceperant ibi esse positum. in marmoream arcam incidere, in qua reliquæ Sanctorum Martyrum, Marcij, Marcellini, & Tranquillini continebantur. in altero vero Arce latere corpus S. Felicis, vna cum lapideo laterculo ibidem intus positum, & hæc litteris intercepto: (CORPVS SANCTI FELICIS PAPAE, ET MARTYRIS, QUI DAMNAVIT CONSTANTIVM.) quod accidit pridie eius diei, quo eundem S. Felicis in ecclesia Natalis dies agi consuevit. 4. Kal. August. Anno Dom. M. D. LXXXII. fuit igitur Felix martyr, sed non legitimus Pontifex.

Quarto loco est Innocentius I. quem calumniatur Zozimus Historicus Paganus, quod opinioni suæ, ut ait ille, Vrbs publicam salutem anteponebat; exsecranda Deorum sacra clam permittere fieri: sed reuera calumnia est Zozimi Ethnici Scriptoris in Sanctissimum Pontificem: nam ut scribit Sozomenus: Tufci quidam à Præfecto Vrbsis Ethonico homine acciti sunt, qui se falsi iugibus, & conitruis, & Deorum sacrificijs barbaros, ab obsidione Vrbs arceret posse gloriantur; qui frustra laborarunt Præfecti Vrbsis consensu, vtrei euentus declarauit. Quinto loco est Anast. II. de quo in libro de Romanis Pontificibus, hæc habentur. *Tempore Anastasij Papa multi Clerici, & Presbyteri se à communionem ipsius retraxerunt, eo quod communicasset sine consilio episcoporum vel Presbyterorum, vel Cleri sanctæ ecclesiæ Catholice, Diacono Thebaisiensi nomine Photio, qui communionis erat Achatij, & quia occulte voluit reuocare Achatium, & non potuit; nuu diuino percussus est.* De eodem eadem habet Gracianus in *cap. Anastasius. distinct. 19.* Gracianum securi sunt Martinus Polonus, & Platina, & alij antiquiores Scriptores. Platinam vero Sabellicus, Volateran. & alij recentiores. Albertus Pighius defendit ab huiusmodi calumnia Anastasium, eo quod, ut testantur & Euagrius *lib. 3. c. 18.* & Nicephorus *lib. 16.*